

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:963

av **Staffan Danielsson och Daniel Bäckström (båda C)**

Enklare körkortsprov

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla körkortsprovet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är viktigt att de som kör bil på våra vägar har tillräckligt kunnande för att göra detta på ett trafiksäkert sätt och med erforderliga kunskaper om vägar, trafikregler och fordonet. Därför erfordras utbildning och tentamen i körkortsteori, där godkänt teoriprov är en förutsättning för att erhålla körkort. Sverige är sannolikt i vanlig ordning bäst i klassen i Europa och världen med höga kunskapskrav och svåra teoriprov.

Men våra goda ambitioner har en baksida. Många fler än man tror, ofta unga killar, som inget hellre vill än att ta körkort och kunna köra bil har mycket stora svårigheter att klara teoriprovet. Det kan bero på dyslexi eller damp eller språksvårigheter, man kan ha mycket energi i kroppen och svårt att koncentrera sig, dålig studievana och svårt att hämta in mycket information osv. Dessa personer kan ha lätt att lära sig allt om körteknik och trots att de inte klarar tillräckligt många av frågorna på teoriprovet kan de i praktiken klara sig bättre på vägen än många som är duktiga teoretiker men sämre praktiker.

För dessa personer som kämpar och vill klara teoriprovet blir tillvaron pest när de skrivit teorin kanske fem, tio eller fler gånger. Bilen och körkortet kan betyda mycket för deras identitet och självkänsla. Det finns en betydande risk att de ger upp och ändå börjar köra bil, med de risker för minskad respekt för lagar och regler detta medför. De kan bli bittra på samhället och gräva ner sig på olika sätt.

Körkortsproven är också mycket intellektuellt utformade med små nyanser mellan de olika svarsalternativen, ibland främst av språklig art. Kunskapstestet blir i en del frågor lika mycket en examination i svenska som i trafikkunnande. Även detta gör att många som kan tillräckligt för att köra bil inte klarar proven.

Det torde också vara så att de svenska teoriproven är väl ambitiösa i en internationell jämförelse vilket också talar för förenklingar och tydligare frågor.

Trafikverket bör därför se över teoriprovens utformning så att frågorna blir mer renodlade och inte så kitsligt utformade. Att över hälften av de som skriver teorin inte klarar den första gången, och att många får skriva många gånger, beror till en del på utformningen, körkortsproven blir till ett ibland oöverstigligt berg som kräver lika goda kunskaper i svenska som i trafikregler för att klara, och körkortet blir också då allt dyrare.

Alltfler killar från förorter och landsbygd får allt svårare att ta körkort mycket beroende på teknikaliteter och språk. Körkortet kan då kosta så mycket att man inte har råd att ta det vilket utestänger från så mycket.

Det finns möjlighet att göra provet muntligt om man kan styrka påtagliga läs- och skrivsvårigheter, om man är allvarligt hörsel- eller talskadad eller om man inte kan läsa svenska. Ansökan görs på en särskild blankett som fås från Transportstyrelsen, där det också ska intygas att man behöver göra provet muntligt. Den som skriver intyget ska vara speciallärare (lärare som arbetar med elevstöd) vid gymnasieskola, utbildningsledare eller trafiklärare vid trafikskola som genomgått specialutbildning inom dyslexiområdet, annan specialist inom området eller, för dem med språkproblem, lärare i svenska för invandrare (sfi-lärare).

Det är bra att den som bevisligen har påtagliga läs- eller skrivsvårigheter eller är dålig på svenska kan få göra teoriprovet muntligt. En muntlig prövning torde ge gott underlag för att bedöma sökandens lämplighet och kunskaper för att köra bil.

Vi föreslår att denna möjlighet till muntlig prövning vidgas så att även de som inte har klarat teoriprovet ett antal gånger kan erbjudas en muntlig prövning. Proven och studierna inför dem har då kostat dem en hel del tid och pengar, och deras teorikunskaper torde inte öka väsentligt om de skriver provet ett antal gånger till. Självfallet innebär den muntliga prövningen att de kanske inte klarar provet den vägen heller, och i så fall får de överväga att avstå från körkort eller börja om med teorin.

Staffan Danielsson (C)

Daniel Bäckström (C)